Київський університет імені Бориса Грінченка

Факультет економіки та управління

Кафедра фінансів

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
_____ О. Б. Жильцов
01.09 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСОВИЙ ФОРЕНСІК

спеціальності ***072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок***
освітнього рівня ***другого магістерського***
освітньої програми ***072.00.01 Фінанси і кредит***

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Протокол № 0332/23
(підпис) (прізвище, ініціали)
«___» _____ 2023 р.

КИЇВ - 2023

Розробники:
Обушний Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі:
Обушний Сергій Миколайович, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів факультету економіки та управління Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фінансів
Протокол від 28.08.2023 р. № 6.

Завідувач кафедри _____ (Андрій РАМСЬКИЙ)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми 072.00.01 Фінанси і кредит**)**
(назва освітньої програми)

28.08.2023 р.

Керівник освітньої програми _____ (Андрій РАМСЬКИЙ)
(підпис)

Робочу програму перевірено
28.08.2023 р.

Заступник декана _____ (О.О. Казак)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____»____ 20___ р., протокол № ___
(підпис) (ПІБ)

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна. Формування спеціальних (фахових, предметних) компетенцій
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредити / 120 годин
Курс	1
Семестр	2
Кількість змістових модулів з розподілом:	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, в тому числі:	120
Аудиторні	32 (16 л / 16 пр)
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	50
Форма семестрового контролю	екзамен

Мета дисципліни - підготовка фахівців, що володіють професійними знаннями та навичками, необхідних для ефективного виявлення та розслідування фінансових злочинів у різних сферах діяльності, розширення знань студентів про сучасні методи та технології, які використовуються в дослідженні фінансових злочинів, а також розуміння важливості етичних принципів у проведенні фінансових розслідувань.

Завдання навчальної дисципліни:

- надання студентам знань про фінансову інформацію та її аналіз з метою виявлення фінансових злочинів;
- вивчення різних видів фінансових злочинів, таких як відмивання грошей, шахрайство, корупція, фінансові шахрайства, взятки та інші види фінансової маніпуляції;
- набуття навичок роботи з фінансовою інформацією та її аналізу за допомогою різних інструментів та технологій, таких як програмне забезпечення для аналізу даних, методи статистичного аналізу та ін.;
- ознайомлення з етичними принципами та вимогами до фінансових розслідувань та їх проведення згідно з законодавством;
- вивчення процедур та правил проведення фінансових розслідувань, включаючи збір та аналіз фінансової інформації, підготовку звітів та свідчень, допити та інтерв'ю, виконання експертиз та ін.;
- забезпечення студентів необхідними знаннями та практичними навичками для ефективного виявлення та розслідування фінансових злочинів у різних сферах діяльності, включаючи сектори бізнесу, фінансів, влади та інших;
- розвиток у студентів критичного мислення та аналітичних навичок для ефективного виявлення фінансових злочинів та вирішення фінансових проблем.

Загальні компетентності

ЗК4 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК5 Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК6 Навички міжособистісної взаємодії

ЗК8 Здатність працювати у міжнародному контексті

ЗК9 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1 Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності

СК2 Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання

СК3 Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК4 Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК6 Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК7 Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК8 Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування

СК9 Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування

Результати навчання

РН11 Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень

РН12 Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів

РН13 Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

основні поняття, теоретичні основи та історію розвитку фінансового форенсіку; основні методи та інструменти фінансового форенсіку, такі як програмне забезпечення для аналізу даних, методи статистичного аналізу, фінансові моделі та ін.; основні принципи та вимоги до проведення фінансових розслідувань, зокрема з правовими та етичними аспектами фінансового форенсіку; основні завдання фінансового форенсіку, зокрема з виявленням та розслідуванням фінансових злочинів, оцінкою фінансового ризику, запобіганням фінансової маніпуляції та іншими.

уміти:

використовувати основні методи та інструменти фінансового форенсіку для виявлення та розслідування фінансових злочинів; оцінювати фінансовий ризик та розробляти стратегії його запобігання; використовувати програмне забезпечення для аналізу даних та розробляти фінансові моделі; виконувати фінансові розслідування з дотриманням вимог щодо правових та етичних аспектів фінансового форенсіку; аналізувати та інтерпретувати фінансові дані та інформацію, що необхідна для виконання завдань

фінансового форенсіку; використовувати критичне мислення та аналітичні навички для ефективного виявлення та аналізу фінансових аномалій та злочинів; вести документацію фінансових розслідувань та підготовлювати звіти з результатами розслідувань; приймати рішення на основі аналізу фінансової інформації та даних, з урахуванням ризиків та ефективності заходів; комунікувати результати своєї роботи у письмовій та усній формі для різних аудиторій, включаючи фахівців з фінансів, права та інших областей; співпрацювати з іншими фахівцями, включаючи правоохоронні органи, юристів, експертів з інформаційної безпеки та інші професійні групи.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	усього	у тому числі		
		Л	ПР	СР
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА				
Сутність фінансового форенсік та історія виникнення	9	2	2	5
Фінансове шахрайство в компаніях: причини та наслідки	14	2	2	10
Модульна контрольна	2			
Разом за змістовим модулем 1	**25**	**4**	**4**	**15**
Змістовий модуль 2. ФОРЕНКСІК-ЕКСПЕТИЗА ПІДПРИЄМСТВА				
Особливості проведення форенсік-експертиз	9	2	2	5
Основні завдання форенсік-експертиз	9	2	2	5
Модульна контрольна	2			
Разом за змістовим модулем 2	**20**	**4**	**4**	**10**
Змістовий модуль 3. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА				
Етапи та строки проведення процедури форенсік	9	2	2	5
Система внутрішнього контролю компанії	14	2	2	10
Модульна контрольна	2			
Разом за змістовим модулем 3	**25**	**4**	**4**	**15**
Змістовий модуль 4. ПРОТИДІЯ ФІНАНСОВОМУ ШАХРАЙСТВУ				
Фінансове шахрайство в компаніях: виявлення та протидія	9	2	2	5
Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації	9	2	2	5
Модульна контрольна	2			
Разом за змістовим модулем 4	**20**	**4**	**4**	**10**
ЕКЗАМЕН	**30**			
Усього годин	**120**	**16**	**16**	**50**

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1
ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА

Тема 1. Сутність фінансового форенсік та історія виникнення

Поняття фінансового форенсік. Ключові показники ефективності та фінансові метрики. Основні відмінності форенсік від фінансового аудиту. Аудиторська перевірка. Двофакторна модель аутентифікації. Фрод. Гудвіл. Ціль процедури форенсік. Медіація. Корпоративна/ділова розвідка.

Історія виникнення форенсік. Білокомірничкова злочинність. Кейс компанії Enron. Комісія з цінних паперів та бірж. Big 5. Закон Сарбейнза-Окслі. Кейси інших компаній

Тема 2. Фінансове шахрайство в компаніях: причини та наслідки

Трикутник шахрайства (Fraud Triangle). Наявність можливості крадіжки. Наявність мотивів скоєння крадіжки. Наявність морального виправдання скоєних злочинів.

Система оповіщення про випадки недобросовісних дій (Whistle Blowing System , WBS). Кодекс корпоративної етики (Code of Conduct). Фактори, які пояснюють недобросовісні дії. Виправдання скоєних злочинів. Мета форенсік-заходів.

Класифікація шахрайства та зловживань. Асоціація сертифікованих фахівців із розслідування розкрадань (Association of Certified Fraud Examiners, ACFE). Способи шахрайства. Незаконне присвоєння активів. Незаконне спотворення фінансової звітності. Корупція. Правило Парето. Хитрощі шахрайства (Forensic Catch). Чинник мітигації ризиків. Кайдзен.

Змістовий модуль 2
ФОРЕНКСІК-ЕКСПЕТИЗА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 3. Особливості проведення форенсік-експертиз

Методи експертизи форенсік. Метод відкритої перевірки. Метод спонтанної перевірки. Метод легендованої перевірки. Елементи корпоративної/ділової розвідки OSINT та HUMINT. Джерела інформації форенсік. Форенсік-чек (Forensic Check). Звіт про ключові ризики (Red Flags Report). Check-up бізнесу.

Основні напрямки фінансових втрат. Незаконне навмисне розкрадання активів. Ненавмисний збиток (недбалість). Спотворення фінансової звітності. Хабарництво та корупція. Прибуток до відрахування відсотків, податків та амортизації (EBITDA). Внутрішня норма доходності (IRR). Корпоративна розвідка.

Тема 4. Основні завдання форенсік-експертиз

Замовники форенсік-послуг. Замовники фінансового розслідування. Мета та завдання форенсік-послуг. Незаконне відчуження ТМЦ та активів. Система внутрішніх контролів. Перевірка дотримання норм та доброчесності (Compliance and Integrity Check). Типологія власників. Форенсік процедури «Знай свого клієнта» та «Знай клієнта свого клієнта». Прийняття рішень. Угоди злиття та поглинання (M&A). Стратегії поведінки власника бізнесу.

Змістовий модуль 3
ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА

Тема 5. Етапи та строки проведення процедури форенсік

Етапи проведення процедури форенсік. Етап прийняття проекту. Планування проекту. Підсумковий бюджет процедури форенсік. Винагорода/Гонорар за успіх. Надання інформації. Здійснення перевірки. Підсумки проекту. Тривалість проекту форенсік. Цикл Демінга. Ефективність проведення форенсік-процедури. Боротьба з корпоративним

шахрайством. Внутрішній аудит. Система внутрішніх контролів (СВК). Профілактика корпоративного шахрайства. Матриця оцінки ризиків. Комплаєнс.

Тема 6. Система внутрішнього контролю компанії

Форенсік в системі внутрішнього контролю компанії. Скрам (SCRUM). Методика OODA (observe, orient, decide, act - спостерігай, орієнтуйся, вирішуй, дій). KPI форенсік. Елементи системи внутрішнього контролю. Превентивні заходи форенсік на підприємстві. Форенсік як профілактика «здоров'я» бізнесу.

Змістовий модуль 4
ПРОТИДІЯ ФІНАНСОВОМУ ШАХРАЙСТВУ

Тема 7. Фінансове шахрайство в компаніях: виявлення та протидія

Ризики виникнення фінансового шахрайства в компанії. Правило Follow the Green. Зловживання в департаментах компанії. Виявлення корпоративного шахрайства. Виявлення фродстера в компанії.

Тема 8. Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації

Найпоширеніші схеми шахрайства. Скіммінг (Skimming). «Whistleblowers Rewards» (Преміювання заявників про корупцію). Фахівець з внутрішнього контролю (Forensic Auditor). Шахрайство серед аудиторських компаній. Замовчування інформації з боку топ-менеджменту. Мінімізація кількості та розмаху недоброчесних дій у компанії. Ефективний механізм протидії шахрайству. Виявлення фактів шахрайства.

КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ
Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1	Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
2	Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
3	Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
4	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	2	20	2	20	2	20	2	20
5	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
	Разом			**59**		**59**		**59**		**59**
Максимальна кількість балів:		236								
Розрахунок коефіцієнта:		236/60 = 3,93								
Екзамен		40								
Загалом		100								

Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1 ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА			
1	Тема 1. Сутність фінансового форенсік та історія виникнення	5	5
2	Тема 2. Фінансове шахрайство в компаніях: причини та наслідки	10	5
Змістовий модуль 2 ФОРЕНКСІК-ЕКСПЕТИЗА ПІДПРИЄМСТВА			
3	Тема 3. Особливості проведення форенсік-експертиз	5	5
4	Тема 4. Основні завдання форенсік-експертиз	5	5
Змістовий модуль 3 ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА			
5	Тема 5. Етапи та строки проведення процедури форенсік	5	5
6	Тема 6. Система внутрішнього контролю компанії	10	5
Змістовий модуль 4 ПРОТИДІЯ ФІНАНСОВОМУ ШАХРАЙСТВУ			
7	Тема 7. Фінансове шахрайство в компаніях: виявлення та протидія	5	5
8	Тема 8. Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації	5	5
	Разом	**50**	**40**

Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістовного модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

Кількість балів	Критерії оцінювання
20-25	у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань
15-20	достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки
10-15	в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки
1-10	не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності
0	не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання,

розв’язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 3, 4 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 5, 6 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 7, 8 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий іспит (екзамен) – це письмова форма підсумкового контролюючого заходу в період заліково-екзаменаційної сесії. Під час екзамену перевіряється засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу (знань, вмінь та навичок, що визначені у робочій програмі дисципліни) з окремої навчальної дисципліни за семестр. Оцінювання успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності) 60 балів.

Кількість балів, яку студент набрав під час вивчення дисципліни, оголошується на останньому семінарському занятті. Оцінка з дисципліни виставляється студентам, яким зараховані усі змістовні модулі. До кількості балів, яку студент набрав з дисципліни можуть додаватися заохочувальні бали за публікації наукових робіт, участь в наукових конференціях за профілем дисципліни тощо. Загальна кількість балів не може перевищувати 60 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни 40 балів студент отримує під час іспиту. Загальна кількість балів 100 балів:

Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою
A	**90 – 100** балів
B	**82 - 89** балів
C	**75 - 81** балів
D	**69 - 74** балів
E	**60 - 68** балів
FX	**35 - 59** балів
F	**1 - 34** балів

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: **120 год**., лекції - 16 год., практичні - 16 год., самостійна робота – 50 год., модульний контроль – 8 год., екзамен - 30 год.

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль 1 ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА (59 балів)		Змістовий модуль 2 ФОРЕНКСІК-ЕКСПЕТИЗА ПІДПРИЄМСТВА (59 балів)		Змістовий модуль 3 ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ФІНАНСОВОГО ФОРЕНСІКА (59 балів)		Змістовий модуль 4 ПРОТИДІЯ ФІНАНСОВОМУ ШАХРАЙСТВУ (59 балів)	
Теми	1	2	3	4	5	6	7	8
Лекції (теми, бали)	Сутність фінансового форенсік та історія виникнення (1 бал)	Фінансове шахрайство в компаніях: причини та наслідки (1 бал)	Особливості проведення форенсік-експертиз (1 бал)	Основні завдання форенсік-експертиз (1 бал)	Етапи та строки проведення процедури форенсік (1 бал)	Система внутрішнього контролю компанії (1 бал)	Фінансове шахрайство в компаніях: виявлення та протидія (1 бал)	Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації (1 бал)
Практичні заняття (теми, бали)	Сутність фінансового форенсік та історія виникнення (11 балів)	Фінансове шахрайство в компаніях: причини та наслідки (11 балів)	Особливості проведення форенсік-експертиз (11 балів)	Основні завдання форенсік-експертиз (11 балів)	Етапи та строки проведення процедури форенсік (11 балів)	Система внутрішнього контролю компанії (11 балів)	Фінансове шахрайство в компаніях: виявлення та протидія (11 балів)	Фінансове шахрайство: критерії ідентифікації та напрями мінімізації (11 балів)
Самостійна робота	Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (10 балів)		Самостійна робота (10 балів)	
Поточний контроль (вид, бали)	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)		Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	
Сума за семестр	236, коефіцієнт переведення у 60-бальну шкалу 3,93							
Підсумковий контроль	Екзамен – 40 балів							

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базова література

1. G. Stevenson Smith D. Larry Crumbley, Edmund D. Fenton, Forensic and Investigative Accounting, 10th edition, 2021. 832 p.

2. Mojsoska S., Dujovski N. Recognizing of forensic accounting and forensic audit in the South-EasternEuropean countries. JE-Eur. Crim. L., 2015. 222 p.

3. Заяць О.С. Протидія адміністративним правопорушенням у фінансовій сфері: монографія. Львів: ЛьвівДУВС, 2018. 240 с.

4. Примостка О.О., Форензік у системі консалтингу з безпеки підприємств. Детермінанти соціально-економічного розвитку України в умовах трансформаційних зрушень: кол. мон. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. В. П. Ільчука. – Чернігів: ЧНТУ, 2018. – С. 352-361.

5. Фінансові розслідування у сфері протидії легалізації злочинних доходів в Україні: методичні рекомендації / С.С. Чернявський, О.Є. Користін, В.А. Некрасов та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. 164 с.

Допоміжна література

6. Enofe A.O., Omagbon P. and Ehigiator F.I. Forensic Audit and Corporate Fraud. IIARD International Journal of Economics and Business Management. 2015. Vol. 1. № 8. P. 55–64.

7. Гречаник Л. Фінансове шахрайство та протидія йому у компаніях / Л. Гречаник // Фінансовий ринок України. – 2010. - №4. – С.24-26

8. Долбнєва Д.В. Шляхи трансформації системи боротьби з економічними злочинами в Україні з урахуванням досвіду країн Європейського союзу. Scientific Journal «ScienceRise». 2019. № 2-3(55-56). С. 21–27

9. Дубініна М.В., Сирцева С.В., Янковська Т.Ю. Форензік як метод розслідування внутрішньокорпоративних випадків шахрайства. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит, інфраструктура ринку. Випуск 38. 2019. С. 377–383

10. Мельничук І.І. Форензик як форма попередження фінансових правопорушень. Економіка та суспільство, 2021. URL: https://cutt.ly/l8jr7SM

11. Семенець А.О. Форензік аудит як ефективний засіб антикризового управління торговельною діяльністю. Бізнес Інформ. 2019. № 4 (495). С. 280–287.

12. Соломіна Г.В. Форензік – інструмент фінансового розслідування діяльності підприємства. Науковий вісник Мукачівського державного університету. 2018. № 2. С. 144–149.

13. Шевцов І. Корпоративне шахрайство в українських компаніях: розпізнати і запобігти: довідник економіста. URL: https://cutt.ly/E8jeWpK

Інформаційні джерела

14. Сайт Національного банку України: https://bank.gov.ua/

15. Сайт Міністерства фінансів України: https://mof.gov.ua/

16. Сайт Національного агентства з питань запобігання корупції: https://nazk.gov.ua/

17. Сайт Національного антикорупційного бюро України: https://nabu.gov.ua/

18. Сайт Державної податкової служби України: https://tax.gov.ua/

19. Ковбель А. Ліга.Блоги: https://blog.liga.net/user/a.kovbel/profile

20. Financial Action Task Force - організація, створена для боротьби з фінансовою злочинністю, зокрема з легалізацією доходів від злочинної діяльності та фінансуванням тероризму: http://www.fatf-gafi.org/

21. International Association of Financial Crime Investigators (IAFCI) - асоціація фахівців з боротьби з фінансовою злочинністю: https://www.iafci.org/

22. Association of Certified Fraud Examiners (ACFE) - асоціація сертифікованих фахівців з розслідування фінансових злочинів: https://www.acfe.com/

23. Fraud Magazine - журнал, присвячений фінансовій злочинності та її розслідуванню: https://www.fraud-magazine.com/